

II

(Nezakonodajni akti)

SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP SVETA (EU) 2022/382

z dne 4. marca 2022

o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb ⁽¹⁾ ter zlasti člena 5 Direktive,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ruske oborožene sile so 24. februarja 2022 začele obsežno invazijo na Ukrajino iz več lokacij v Ruski federaciji in Belorusiji ter z ozemelj Ukrajine, ki niso pod nadzorom vlade.
- (2) Zato so obsežna območja ukrajinskega ozemlja zdaj območja oboroženih spopadov, s katerih je zbežalo ali beži na tisoče ljudi.
- (3) Po invaziji, ki ogroža evropsko in svetovno varnost in stabilnost, je Evropski svet v sklepih z dne 24. februarja 2022 najostreje obsodil neizzvano in neupravičeno vojaško agresijo Rusije proti Ukrajini, pri čemer je poudaril hude kršitve mednarodnega prava in načel Ustanovne listine Združenih narodov. Evropski svet je zahteval, da Rusija v celoti spoštuje ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja, kar vključuje pravico Ukrajine do odločanja o lastni usodi. Prav tako je potrdil, da je ruska vlada v celoti odgovorna za agresijo, ki povzroča človeško trpljenje in izgubo življenj, ter da bo odgovarjala za svoja dejanja. Evropski svet se je v solidarnosti z Ukrajino dogovoril o dodatnih sankcijah in pozval k nadaljevanju dela na področju pripravljenosti na vseh ravneh, Komisiji pa naročil, naj predlaga ukrepe ob nepredvidljivih dogodkih.
- (4) Unija je izkazala in bo še naprej izkazovala odločno podporo Ukrajini in njenim državljanom, ki se soočajo z agresijo Ruske federacije brez primere. Ta sklep je del odziva Unije na migracijski pritisk, ki je posledica ruske vojaške invazije na Ukrajino.
- (5) Konflikt že ima posledice za Unijo, vključno z verjetnostjo, da se bo zaradi njegovega nadaljevanja soočala z velikim migracijskim pritiskom na vzhodnih mejah. Do 1. marca 2022 je prek Poljske, Slovaške, Madžarske in Romunije iz Ukrajine v Unijo prispelo več kot 650 000 razseljenih oseb. Pričakuje se, da se bodo te številke še povečale.

⁽¹⁾ UL L 212, 7.8.2001, str. 12.

- (6) Ukrajina je navedena v Prilogi II k Uredbi (EU) 2018/1806^(?) in ukrajinski državljani pri prehodu zunanjih meja držav članic z namenom bivanja, ki ni daljše od 90 dni v katerem koli 180-dnevem obdobju, ne potrebujejo vizumov. Na podlagi izkušenj, pridobljenih po nezakoniti ruski priključitvi Avtonomne republike Krim in mesta Sevastopol leta 2014 ter v vojni na vzhodu Ukrajine, se pričakuje, da se bo polovica Ukrajincev, ki prihajajo v Unijo in so upravičeni do kratkih potovanj brez vizumov, pridružila družinskim članom ali iskala zaposlitev v Uniji, druga polovica pa bo zaprosila za mednarodno zaščito. Odvisno od razvoja konflikta in na podlagi trenutnih ocen se bo Unija verjetno soočala z zelo velikim številom oseb (od 2,5 do 6,5 milijona), razseljenih zaradi oboroženega spopada, od katerih jih bo predvidoma od 1,2 do 3,2 milijona zaprosilo za mednarodno zaščito. Visoki komisar Združenih narodov (ZN) za begunce ocenjuje, da bi lahko po najslabšem scenariju iz Ukrajine zbežalo do 4 milijone ljudi.
- (7) Ti podatki kažejo, da se bo Unija verjetno soočala z množičnim prihodom razseljenih oseb iz Ukrajine, ki se zaradi ruske vojaške agresije ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora. Obseg prihoda bo verjetno takšen, da obstaja tudi očitno tveganje, da azilni sistemi držav članic teh prihodov ne bodo mogli obvladovati brez negativnih posledic za njihovo učinkovito delovanje ter interese zadevnih oseb in drugih oseb, ki prosijo za zaščito.
- (8) ZN so pripravili poziv za takojšnjo humanitarno pomoč in zaščito v Ukrajini ter regionalni načrt za Ukrajino za pomoč beguncem, v katerem je navedeno, koliko ljudi potrebuje pomoč in katerim skupinam bo ta pomoč namenjena.
- (9) Visoki komisar ZN za begunce je pozdravil podporo številnih držav članic za aktiviranje začasne zaščite, določene v Direktivi 2001/55/ES, da bi omogočile takojšnje začasno zatočišče v Uniji, in za lažjo delitev odgovornosti za begunce iz Ukrajine med državami članicami.
- (10) Za odziv na te razmere bi bilo treba ugotoviti, da obstaja množičen prihod razseljenih oseb v smislu Direktive 2001/55/ES, da bi lahko zagotovili začasno zaščito zanje.
- (11) Namen tega sklepa je uvedba začasne zaščite za ukrajinske državljane, ki prebivajo v Ukrajini in so bili 24. februarja 2022 ali pozneje razseljeni zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil, ki se je začela na navedeni datum. Začasno zaščito bi bilo treba uvesti tudi za državljane tretjih držav, razen Ukrajine, ki so bili 24. februarja 2022 ali pozneje razseljeni iz Ukrajine in ki so bili pred 24. februarjem 2022 v Ukrajini upravičeni do statusa begunca ali enakovredne zaščite. Pomembno je tudi ohraniti enotnost družin in preprečiti, da bi imeli člani iste družine različne statuse. Zato je treba uvesti tudi začasno zaščito za družinske člane teh oseb, če so njihove družine že obstajale in prebivale v Ukrajini v času nastanka okoliščin množičnega prihoda razseljenih oseb.
- (12) Primerno je tudi zagotoviti zaščito oseb brez državljanstva in državljanov tretjih držav, razen Ukrajine, ki lahko dokažejo, da so pred 24. februarjem 2022 zakonito prebivali v Ukrajini na podlagi veljavnega dovoljenja za stalno prebivanje, izdanega v skladu z ukrajinskim pravom, in ki se ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način. To zaščito naj bi izvajali bodisi z uporabo tega sklepa zanje ali z drugo ustrezno zaščito v skladu z nacionalnim pravom, o čemer odloča posamezna država članica. Osebe, ki želijo biti upravičene do zaščite, bi morale dokazati, da izpolnjujejo ta merila za upravičenost, tako da pristojnim organom v zadevni državi članici predložijo ustrezne dokumente. Če ustreznih dokumentov ne morejo predložiti, bi jim morale države članice predlagati drug ustrezen postopek.
- (13) Države članice lahko v skladu z Direktivo 2001/55/ES začasno zaščito razširijo na vse druge osebe brez državljanstva ali državljane tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine, ki zakonito prebivajo v Ukrajini in se ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način. Med take osebe bi lahko spadali državljani tretjih držav, ki so v času dogodkov, ki so privedli do množičnega prihoda razseljenih oseb, za krajši čas študirali ali delali

^(?) Uredba (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti (UL L 303, 28.11.2018, str. 39).

v Ukrajini. V vsakem primeru bi bilo treba te osebe sprejeti v Unijo iz humanitarnih razlogov in zlasti brez zahtev po predložitvi veljavnega vizuma, dokazov o zadostnih sredstvih za preživljanje ali veljavnih potnih listin, da se zagotovi varen prehod z namenom vrnitve v državo ali regijo izvora.

- (14) Države članice lahko začasno zaščitno razširijo tudi na dodatne kategorije razseljenih oseb, poleg tistih, za katere se uporablja ta sklep Sveta, kadar so te osebe razseljene iz istih razlogov in iz iste države ali regije izvora, kot je navedeno v tem sklepu. V tem primeru bi morale države članice o tem nemudoma obvestiti Svet in Komisijo. V tem smislu bi bilo treba države članice spodbujati, naj razmislijo o razširitvi začasne zaščite na osebe, ki so Ukrajino zapustile ne dolgo pred 24. februarjem 2022, ko se je napetost povečala, ali ki so se tik pred navedenim datumom nahajale na ozemlju Unije (npr. na počitnicah ali zaradi dela) in se zaradi oboroženega spopada ne morejo vrniti v Ukrajino.
- (15) Opozoriti je treba, da so se države članice v izjavi dogovorile, da ne bodo uporabljale člena 11 Direktive 2001/55/ES.
- (16) Začasna zaščita je v trenutnih razmerah najustreznejši instrument. Glede na izredne in izjemne razmere, vključno z vojaško invazijo Ruske federacije na Ukrajino ter obsegom množičnega prihoda razseljenih oseb, bi morala začasna zaščita razseljenim osebam omogočiti, da po vsej Uniji uživajo usklajene pravice, ki zagotavljajo ustrezno raven zaščite. Uvedba začasne zaščite naj bi koristila tudi državam članicam, saj bi se s pravicami, ki spremljajo začasno zaščito, omejila potreba, da razseljene osebe nemudoma zaprosijo za mednarodno zaščito, in zmanjšalo tveganje, da preobremenijo njihove azilne sisteme, formalnosti pa bi se zaradi nujnosti razmer zmanjšale na minimum. Poleg tega imajo državljani Ukrajine po tem, ko so sprejeti na območje Unije, kot potniki, ki ne potrebujejo vizuma, 90 dni pravico do prostega gibanja v EU. Tako se lahko odločijo, v kateri državi članici želijo uživati pravice, povezane z začasno zaščito, in se pridružijo svoji družini ali prijateljem v obširnih mrežah diaspore, ki trenutno prebiva po vsej Uniji. V praksi bo to olajšalo uravnoteženje prizadevanj med državami članicami in s tem zmanjšalo pritisk na nacionalne sprejemne sisteme. Ko država članica izda dovoljenje za prebivanje v skladu z Direktivo 2001/55/ES, bi morala oseba, ki uživa začasno zaščito, pravice, ki izhajajo iz nje, koristiti samo v državi članici, ki je izdala dovoljenje za prebivanje, čeprav ima pravico, da v obdobju 180 dni 90 dni prosto potuje v Uniji. To ne bi smelo vplivati na možnost, da država članica kadar koli izda dovoljenje za prebivanje osebam, ki uživajo začasno zaščito v skladu s tem sklepom.
- (17) Ta sklep je združljiv z nacionalnimi sistemi začasne zaščite, za katere se šteje, da izvajajo Direktivo 2001/55/ES, in jih bo dopolnjeval. Če je nacionalni sistem v državi članici bolj ugoden od določb iz Direktive 2001/55/ES, bi morala imeti država članica možnost, da ga še naprej uporablja, ker je v tej direktivi določeno, da lahko države članice sprejmejo ali ohranijo bolj ugodne pogoje za osebe vključene v začasno zaščito. Če pa je sistem manj ugoden, bi morala država članica zagotoviti dodatne pravice, predvidene v Direktivi 2001/55/ES.
- (18) V Direktivi Sveta 2001/55/ES so ustrezno upoštevane obveznosti, ki jih imajo države članice v zvezi z vzdrževanjem javnega reda in miru ter zagotavljanjem notranje varnosti, saj državam članicam omogoča, da razseljeno osebo izključijo iz začasne zaščite, če obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da je oseba storila kaznivo dejanje proti miru, vojno hudodelstvo ali kaznivo dejanje zoper človeštvo, kot so opredeljeni v mednarodnih instrumentih, ki vsebujejo določbe o teh zločinih; je storila hudo nepolitično kaznivo dejanje izven države članice sprejema pred vstopom v to državo članico v vlogi osebe, ki uživa začasno zaščito, ali je kriva za dejanja, ki so v nasprotju s cilji in načeli ZN. Direktiva državam članicam omogoča tudi, da razseljeno osebo izločijo iz začasne zaščite, če obstajajo utemeljeni razlogi, da to osebo štejejo za nevarno za varnost države članice gostiteljice ali za skupnost države članice gostiteljice.
- (19) Države članice bi morale pri zagotavljanju začasne zaščite zagotoviti, da se pri obdelavi osebnih podatkov oseb, ki uživajo začasno zaščito, spoštujejo zahteve iz pravnega reda Unije o varstvu podatkov, zlasti Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

- (20) Ta sklep bi moral Uniji omogočiti usklajevanje in pozorno spremljanje sprejemnih zmogljivosti v državah članicah, da bi lahko ukrepala in po potrebi zagotovila dodatno podporo. Direktiva 2001/55/ES od držav članic zahteva, da v povezavi s Komisijo sodelujejo in si izmenjujejo podatke za lažje izvajanje začasne zaščite. To bi se moralo doseči s solidarnostno platformo, kjer si države članice izmenjujejo podatke o svojih sprejemnih zmogljivostih in številu oseb, ki uživajo začasno zaščito na njihovem ozemlju. Glede na podatke, ki jih je doslej sporočilo nekaj držav članic v okviru mreže EU za pripravljenost na migracije in krizno upravljanje, sprejemne zmogljivosti poleg absorpcijske zmogljivosti ukrajinske diaspore, ki prebiva v Uniji, presegajo 310 000 mest. Pri tej izmenjavi podatkov bi morala Komisija prevzeti usklajevalno vlogo. Poleg tega so bile v zadnjih letih vzpostavljene različne platforme za zagotovitev sodelovanja med državami članicami, med katerimi je mreža EU za pripravljenost na migracije in krizno upravljanje (v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2020/1366⁽⁴⁾) najprimernejša mreža za upravno sodelovanje iz Direktive 2001/55/ES. Države članice bi morale poleg tega z deljenjem zadevnih podatkov v okviru enotne ureditve EU za politično odzivanje na krize (IPCR) prispevati k splošnemu situacijskemu zavedanju Unije⁽⁵⁾. Po potrebi bi se bilo treba posvetovati z Evropsko službo za zunanje delovanje. V zvezi s tem bi morale države članice tesno sodelovati tudi z visokim komisarjem ZN za begunce.
- (21) Začasna zaščita bi morala v skladu z Direktivo 2001/55/ES veljati za začetno obdobje enega leta. Če ne preneha pod pogoji iz člena 6(1), točka (b), navedene direktive, se lahko to obdobje samodejno podaljša za šestmesečni obdobji za največ eno leto. Komisija bo razmere stalno spremljala in pregledovala. Kadar koli lahko Svetu predlaga odpravo začasne zaščite na podlagi dejstva, da so razmere v Ukrajini takšne, da omogočajo varno in trajno vrnitev oseb, ki jim je bila odobrena začasna zaščita, ali mu predlaga podaljšanje začasne zaščite za največ eno leto.
- (22) Za namene člena 24 Direktive 2001/55/ES bi bilo treba sklic na Evropski sklad za begunce, ki je bil ustanovljen z Odločbo Sveta 2000/596/ES⁽⁶⁾, razumeti kot sklic na Sklad za azil, migracije in vključevanje, ustanovljen z Uredbo (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta⁽⁷⁾. Vsa prizadevanja držav članic za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz tega sklepa, bodo finančno podprta s sredstvi Unije. Sredstva za obravnavanje specifičnih izrednih potreb v državah članicah se lahko zagotovijo tudi iz mehanizmov za izredne razmere in prožnost v okviru večletnega finančnega okvira 2021–2027. Poleg tega je bil aktiviran⁽⁸⁾ mehanizem EU na področju civilne zaščite⁽⁹⁾. Prek njega lahko države članice zaprosijo za ključne predmete, ki jih potrebujejo razseljene osebe iz Ukrajine na njihovem ozemlju, in prejmejo sofinanciranje za zagotovitev takšne pomoči.
- (23) Od sprejetja Direktive 2001/55/ES je bilo ustanovljenih več agencij Unije ali pa so bile okrepljene pristojnosti tistih, ki so bile ustanovljene pred tem. V tem kontekstu bi morala Komisija sodelovati z Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex), Agencijo Evropske unije za azil (EUAA) in Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), da bi se razmere redno spremljale in pregledovale. Poleg tega bi morali Frontex, EUAA in Europol zagotavljati operativno podporo državam članicam, ki so zaprosile za pomoč pri obvladovanju razmer, vključno pri uporabi tega sklepa.
- (24) Ta sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (25) Irsko zavezuje Direktiva 2001/55/ES, zato sodeluje pri sprejetju tega sklepa.

⁽⁴⁾ Priporočilo Komisije (EU) 2020/1366 z dne 23. septembra 2020 o mehanizmu EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami in upravljanje takšnih kriz (UL L 317, 1.10.2020, str. 26).

⁽⁵⁾ Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2018/1993 z dne 11. decembra 2018 o enotni ureditvi EU za politično odzivanje na krize (UL L 320, 17.12.2018, str. 28).

⁽⁶⁾ Odločba Sveta 2000/596/ES z dne 28. septembra 2000 o ustanovitvi Evropskega sklada za begunce (UL L 252, 6.10.2000, str. 12).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje (UL L 251, 15.7.2021, str. 1).

⁽⁸⁾ 28. februarja 2022 s strani Slovaške.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2021/836 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o spremembi Sklepa št. 1313/2013/EU o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (UL L 185, 26.5.2021, str. 1).

- (26) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja.
- (27) Glede na nujnost razmer bi moral ta sklep začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Predmet urejanja

Ugotavlja se obstoj množičnega prihoda razseljenih oseb, ki so morale zaradi oboroženega spopada zapustiti Ukrajino, v Unijo.

Člen 2

Osebe, za katere se uporablja začasna zaščita

1. Ta sklep se uporablja za naslednje kategorije oseb, ki so 24. februarja 2022 ali pozneje razseljene iz Ukrajine zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil, ki se je začela na navedeni datum:
  - (a) ukrajinske državljanke, ki so pred 24. februarjem 2022 prebivali v Ukrajini,
  - (b) osebe brez državljanstva in državljanke tretjih držav, razen Ukrajine, ki so bili pred 24. februarjem 2022 upravičeni do mednarodne zaščite ali enakovredne nacionalne zaščite v Ukrajini, ter
  - (c) družinske članke oseb iz točk (a) in (b).
2. Države članice uporabljajo bodisi ta sklep bodisi ustrezno zaščito po svojem nacionalnem pravu v zvezi z osebami brez državljanstva in državljanke tretjih držav, razen Ukrajine, ki lahko na podlagi veljavnega dovoljenja za stalno prebivanje, izdanega v skladu z ukrajinskim pravom, dokažejo, da so pred 24. februarjem 2022 zakonito prebivali v Ukrajini, in se ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način.
3. V skladu s členom 7 Direktive 2001/55/ES lahko države članice uporabljajo ta sklep tudi za druge osebe, vključno z osebami brez državljanstva in državljanke tretjih držav, razen Ukrajine, ki so zakonito prebivale v Ukrajini in se ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način.
4. Za namene odstavka 1, točka (c), se za člana družine, kolikor je bila družina že prisotna in je že prebivala v Ukrajini pred 24. februarjem 2022, štejejo naslednje osebe:
  - (a) zakonec osebe iz odstavka 1, točka (a) ali (b), ali neporočen partner v trajnem razmerju, če zakonodaja ali praksa zadevne države članice neporočene pare obravnava na način, ki je primerljiv z obravnavo poročenih parov v nacionalnem pravu o tujcih;
  - (b) neporočeni mladoletni otroci osebe iz odstavka 1, točka (a) ali (b), ali njegovega/njenega zakonca, ne glede na to, ali so rojeni v zakonski zvezi ali zunaj nje ali so posvojeni;
  - (c) drugi ožji družinski člani, ki so živeli skupaj kot člani družine v času nastanka okoliščin množičnega prihoda razseljenih oseb in so bili v tem času v celoti ali večinoma odvisni od osebe iz odstavka 1, točka (a) ali (b).

Člen 3**Sodelovanje in spremljanje**

1. Za namene člena 27 Direktive 2001/55/ES države članice uporabljajo mrežo EU za pripravljenost na migracije in krizno upravljanje v skladu s Priporočilom (EU) 2020/1366. Države članice bi morale poleg tega z deljenjem zadevnih podatkov v okviru enotne ureditve za politično odzivanje na krize (IPCR) prispevati k splošnemu situacijskemu zavedanju Unije.

2. Komisija usklajuje sodelovanje in izmenjavo podatkov med državami članicami, zlasti v zvezi s spremljanjem sprejemnih zmogljivosti v vsaki državi članici in ugotavljanjem morebitnih potreb po dodatni podpori.

V ta namen Komisija v sodelovanju z državami članicami, Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex), Agencijo Evropske unije za azil (EUAA) ter Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) redno spremlja in pregleduje razmere, pri čemer uporablja mrežo EU za pripravljenost na migracije in krizno upravljanje.

Poleg tega Frontex, EUAA in Europol zagotavljajo operativno podporo državam članicam, ki jih zaprosijo za pomoč pri obvladovanju razmer, vključno pri uporabi tega sklepa.

Člen 4**Začetek veljavnosti**

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 4. marca 2022

Za Svet

predsednik

J. BORRELL FONTELLES
